

Како да произведемо добре саднице од шљиве „пожегаче“

Већ неколико година се води полемика између наших стручњака воћара о подлогама за калемљење наше шљиве пожегаче. Већина је да се шљива џанарика не сме употребити као подлога за шљиву пожегачу. Ја нисам за то да се то уопштава за све наше крајеве, јер има неких места и земљишта у нашим шљиварским крајевима, где шљива калемљена на џанарици одлично рађа и боље приноси даје, неголи шљива добивена из изданака. Друге подлоге на којима се може калемити шљива пожегача, нису код нас још довољно испитане, што је за жаљење, па се је сстало при томе, да се шљива пожегача и даље размножава код нас изданцима.

Али ако је већ из праксе доказана, да шљива калемљена даје увек крупније и слађе плодове, а како од крупноће шљива зависи и њихова цена на тржишту, било да се продају у свежем или сувом стању, то ми морамо ипак гледати, да нашој шљиви пожегачи, на неки начин, повећамо крупноћу. А то би се постигло само на тај начин, ако би се одабирале и остављале за матичне воћке оне шљиве које дају лепе и крупне плодове, па да се од тих воћака, даље узимају калемгранчице и да се размножавају калемљењем. За подлогу да се не узима џанарика или која друга бујна шљива, већ да се узима изданак од саме пожегаче. На тај начин је произвео саднице и подигао себи шљивак од 1000 воћака, наш најбољи воћар у погорском срезу Живан Јовановић из Каменице. Чича Живан је старији човек, око 60 год. старости. Воћарством се бави већ 40 година. Воћњаци су му врло добро уређени. На његовом газдинству поред шљива има и најбољих сората: крушака, јабука и кајсија не само у погорском срезу, већ и у целој ваљевској области. Чича Живан, је већ неколико пута награђиван највећим наградама од стране Српског Пољопривредног Друштва због његових лепих воћњака. У октобру месецу прошле године имао сам прилику да и ја посетим чича Живана и разгледам његово имање.

Том приликом сам видео млади шљивак од шљиве пожегаче окалемљене на изданак од саме пожегаче. Шљивак је 8—9 година стар. Воћке су врло добро развијене, дебло право и сасвим глатко, круне правилно однеговане, пирамидалног облика, лишће крупно, крупније него код некалемљених изданака, без икаквих бодља на гранама, плодови врло крупни и слатки. При подизању тог шљивака, чича Живан је посадио једну садницу исте сорте од некалемљеног изданка између окалемљених ради проређења. Та воћка је сада много мања од окалемљених, гране су пуне бодљи, док код

калемљених нема, лишће ситније, плодови такође ситнији и мање слатки.

Све напред изложено показује нам, колико може утипати калемљена воћка на квалитет плодова, као и на особине дрвета.

Желео бих да се и други воћари угледају на чича Живана, те да и они сами производе на напред поменути начин своје саднице за подизање шљивака, јер ће их тако много јефтиније коштати, затим имаће добре саднице и сигурне сорте. Са куповином садница на пијацама треба већ једном престати, јер се ту продају свакојаке сорте, које и сами трговци не знају, а жиле им често пута, услед стајања и неулаковања, пропадају, те се већи део не прими.

Ево на који начин, можемо сами произвести добре шљивове саднице.

Изаберемо на свом имању место, где је земља лакша и растреситија, најбоље да је ближе води, ако има воде на имању, да би се изданци по потреби заливали. Величина површине земљишта на којој желимо производити саднице, зависиће од броја садница, које желимо произвести а то израчунавамо врло лако. Изданке садимо у редове, и то ред од реда 80—100 см. а у реду око 40 см. тз би изашло на 100 м. квадратних око 250—300 садница. Земљиште прво добро испланирамо, ако није равно, па онда ашовом изригољујемо на дубини 30—40 см. При риголовању треба избацити све остатке жила, пиревину и др. дрвене делове на које наиђемо. После тога ту површину добро нађубримо са добро згорелијем стајским ђубретом тако да дође по 5—6 кг. на сваки кв. метар, затим ту површину прекопамо на дубину од 20 см. да се ђубре затрпа и приступимо сађењу младица. Прво обележимо конопцем где ће доћи редови, а онда поред канапа копамо јарак дубине ашова и у том јарку садимо припремљене изданке на остојању од 40 см. Изданци се припремају тако, да им се све жиле скрате на 5—6 см. а сам изданак скрати се на 15—20 см. Жиле се умоче у густ раствор земље, иловаче и говеђе балеге, па се посла саде. Изданци да буду једногодишњи, танки, добро сазрели и са добрим жилама. При сађењу морамо гледати, да се не посаде изданци дубоко, јер би се доцније жиле дубоко развиле, па би се тешко саднице вадиле. При сађењу треба изданке добро залити. Овако посађени изданци се праше у пролеће и преко лета неколико пута, а ако је суша, добро је да се и заливају. У августу месецу ти се изданци окалеме очењем на т. зв. спавајући пуп и то што ближе земљи. Калемгранчице за калемљење треба узети од добре шљиве, која даје крупне и лепе плодове и која добро и редовно рађа. После 15 дана прегледамо све калемове, да видимо да ли су се примили, и оне коју нису примили, окалемимо их још једном. Овако окалемљени изданци презиме. У пролеће идуће го-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

дине опет прегледамо све калемове, одвежемо рафију и они изданци, на којима су се окца примила, пресечемо их на патрљак на висину од 8—10 см. изнад окалемљеног окца. Они изданци који се нису примили код прошлогодишњег калемљења, сада их окалемимо гранчицом, било спајањем или на исечак. У току пролећа из окалемљеног окца избије младар. Младари који избију из изданка, одмах их уништимо и оставимо само један при врху, а младар из окалемљеног окца привежемо за остављени патрљак.

Доцније када се младар из окца добро развије, уништимо све младаре, који су избили из изданка. Тај младар сада расте у вис, и може достићи висину преко 1½ мет. У августу месецу одсечемо онај патрљак, за кога смо били привезали младар у самој основи, а пресек премажемо калем воском. За време лета врши се неколико пута прашење да се не развије коров. Следеће године у пролеће све бочне гране на тим садницама скратимо а ако има неке дебеле као оловка, сасвим их уклонимо. Ако приметимо да се је водилица почела рачвати ниско, ми сечемо једну грану која је слабија и крива а остављамо бољу да расте у вис. У августу месецу исечемо у основи све бочне гранчице, које су мало дебље, а сасвим танке опет оставимо. Следећег пролећа саднице су достигле висину на коју желимо да имамо круну, те вршимо прекраћивање и то овако: узимамо штап дугачак обично 1½ м. па усправимо уз садницу и видимо докле је дошло, па од те висине на више одбројимо, на садници 6 пупа и пресечемо. Из тих 6 пупа у току овога лета, има да се развију 6 бочних младара, који ће саичњавати круну саднице. После скраћивања, у току лета, са дебла садница скидамо све бочне гранчице, и то ножем, тако да не остаје патрљак, те да могу ране добро да зарасту и да добијемо саднице са глатким стаблом. Овакве саднице у јесен вадино и садимо их на стално место. Такве саднице имају сада добар корен, добро стабло и круну, а произведене су за 3—4 године.

Ing. Јордан Димитријевић

Због чега се суше и отпадају пупољци крушака

Честа је појава да се извештан број пупољака, дрвених или цветних, на крушкама не развије у пролеће, већ мења боју као да је од слане спржен, осуши се и у току лета отпада. Ретко када из таквог пупољка избије лист-два или цвет, али тада остају кржљави. Понекад по 50% па и више пупољака је тако упропашћено и на место њих развију се касније спавајући пупољци у њиховом пазуху, те воћка временом добије неки нарочити жбунасти изглед.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА